

ŽÁDOST

V reakci na žádost Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 26. 7. 2013 sděluje Ministerstvo financí jako ústřední orgán státní správy pro oblast platebního styku následující stanovisko k obchodování s „Bitcoin“.

ODPOVĚĎ

Bitcoins dle našeho názoru nespádají pod definici elektronických peněz ani pod definici peněžních prostředků jak jsou vymezeny v zákoně o platebním styku. Obchodování s Bitcoins tak nespadá pod regulaci zákona o platebním styku. Bitcoins nemohou být předmětem směnářenské činnosti. Obchodování s Bitcoins podle našeho názoru nenaplňuje ani definici investiční služby, jak je vymezena v zákoně o podnikání na kapitálovém trhu.

V případě shromažďování peněžních prostředků od veřejnosti za účelem společného investování (při naplnění dalších znaků kolektivního investování) do Bitcoins by tato činnost naplnila znaky kolektivního investování dle zákona o investičních společnostech a investičních fondech. Shromažďování Bitcoins od veřejnosti za účelem jejich kolektivního investování není dovoleno. Pokud je vykonáváno kolektivní investování bez oprávnění, jde o kolektivní investování pokoutné (§ 98 zákona o investičních společnostech a investičních fondech).

DŮVODY

Bitcoins nejsou elektronické peníze, neboť vymezení elektronických peněz předpokládá peněžní hodnotu, která představuje pohledávku držitele za vydavatelem (§ 4 odst. 1 zákona o platebním styku). Z povahy Bitcoins však lze dovozovat, že Bitcoins nepředstavují pohledávku za jejich vydavatelem. Držiteli Bitcoins nepramení žádné právo na plnění od emitenta.

V zákoně o platebním styku je definována platební transakce jako vložení, výběr nebo převod peněžních prostředků (§ 2 odst. 1 písm. a) zákona o platebním styku). Peněžní prostředky jsou definovány jako bankovky, mince, elektronické peníze nebo bezhotovostní peněžní prostředky

(§ 2 odst. 1 písm. c) zákona o platebním styku). Co jsou bezhotovostní peněžní prostředky (scriptural money, Buchgeld), zákon ani směrnice o platebních službách nedefinuje. Obecně panuje shoda, že bezhotovostní peněžní prostředky musí představovat pohledávka v podobě záznamu na účtu. Aktivum, které nepředstavuje žádnou pohledávku, ale má pouze hodnotu danou nabídkou a poptávkou, nelze považovat za bezhotovostní peněžní prostředky, i v případě, že toto aktivum může za určitých okolností plnit funkci peněz (podobně např. zlato). Stejně jako není platební službou provádění (zprostředkování) transakcí se zlatem, není platební službou ani provádění (zprostředkování) transakcí s Bitcoins.

Bitcoins nemohou být předmětem směnárenské činnosti, neboť ta se může týkat pouze bankovek, mincí nebo šeků (§ 1 písm. l) devizového zákona, shodně § 2 zákona o směnárenské činnosti).

Zákon o podnikání na kapitálovém trhu váže definici investičních služeb na pojem investičního nástroje (§ 4 odst. 1 zákona o podnikání na kapitálovém trhu). Podle našeho názoru Bitcoins stávající zákonnou definici investičního nástroje nenaplnují (§ 3 odst. 1 zákona o podnikání na kapitálovém trhu). Z tohoto důvodu nemohou transakce s Bitcoins naplnit definici investiční služby. Případná regulace z hlediska zákona o investičních společnostech a investičních fondech byla diskutována výše.

ZÁVĚR

Podle našeho názoru se Bitcoins podobají vzácným komoditám, které také díky své hodnotě mohou za určitých okolností plnit funkci peněz, ovšem nejsou peněžními prostředky ani investičními nástroji. Obchodování, jehož předmětem jsou Bitcoins, tedy není činností na finančním trhu, jejíž právní úprava je v gesci Ministerstva financí (s výše zmíněnou výjimkou kolektivního investování).

Nad rámec výše uvedeného Vám doporučujeme obrátit se na Ministerstvo průmyslu a obchodu s dotazem, zda Bitcoins naplňují znaky komodity dle zákona o komoditních burzách (zákon č. 229/1992 Sb.) a zda obchodování s Bitcoins naplňuje znaky činnosti regulované tímto zákonem.